

Stanowisko
Komisji Etyki i Wykonywania Zawodu
Krajowej Rady Radców Prawnych

1. Przedmiot opinii

Do Komisji Etyki i Wykonywania Zawodu powołanej uchwałą nr 13/X/2017 Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 13 stycznia 2017 r. wpłynęło w dniu 26 lipca 2018 r. zapytanie dotyczące monitorowania i kontroli służbowej poczty elektronicznej zatrudnionego radcy prawnego.

2. Stan faktyczny

Radca prawny jest zatrudniony w Spółce na stanowisku *in house lawyer* (na podstawie umowy o pracę, B2B). W Spółce obowiązuje regulamin użytkownika sprzętu oraz oprogramowania, który określa m.in. zasady użytkowania sprzętu komputerowego, korzystania ze służbowej poczty elektronicznej oraz zdalnego dostępu administracyjnego do sprzętu komputerowego (dalej jako „Regulamin”). Zgodnie z Regulaminem sprzęt komputerowy i oprogramowanie powierzone pracownikowi (niezależnie od formy zatrudnienia) stanowi własność Spółki i jako narzędzie pracy powinno być wykorzystywane wyłącznie do celów związanych z wykonywaniem przez pracownika powierzonych mu zadań, z tym zastrzeżeniem, że wykorzystanie sprzętu komputerowego dla celów prywatnych jest dozwolone, pod warunkiem, że działania prowadzone na powierzonym sprzęcie komputerowym nie naruszają postanowień Regulaminu oraz nie godzi w interesy Spółki.

Zgodnie z Regulaminem pracownik działu IT jest uprawniony do przeprowadzenia kontroli oprogramowania wykorzystywanego na sprzęcie komputerowym, do której mogą być wykorzystane programy kontrolne, tj. oprogramowania inwentaryzujące. Pracownik działu IT jest również uprawniony do badania przepływu ruchu sieciowego oraz skanowania portów komunikacyjnych, w celach diagnostycznych oraz zapewnienia należytego bezpieczeństwa infrastruktury teleinformatycznej.

Dodatkowo, zgodnie z Regulaminem pracownik ma obowiązek wykorzystywać służbową pocztę elektroniczną w celach związanych z wykonywaną pracą. Wszelkie dane przetwarzane na służbowej poczcie elektronicznej stanowią własność Spółki i ma ona prawo ich nadzorowania, w tym także poprzez odpowiednie oprogramowanie np. oprogramowanie streamujące. Spółka ma możliwość podglądu treści poczty i dokumentacji znajdującej się na sprzęcie komputerowym.

Spółka kontroluje zainstalowane oprogramowania za pomocą programów inwentaryzujących oraz streamujących. Kontrole poczty elektronicznej odbywają się wyłącznie na polecenie Zarządu Spółki.

W ocenie pytającego szeroko pojęte kontrole, w tym kontrole oprogramowania wykorzystywanego na sprzęcie komputerowym, monitoring poczty elektronicznej (art. 22³ k.p.) nie powinny prowadzić do naruszenia tajemnicy zawodowej radcy prawnego.

W ocenie przedstawicieli Spółki to na radcy prawnym spoczywa obowiązek zabezpieczenia jego danych i danych jego klientów, w taki sposób aby nie zostały narażone a tajemnica zawodowa zachowana. Spółka prowadzi kontrole ze swojej perspektywy i może przed przeprowadzeniem kontroli nie mieć pojęcia, iż w jej wyniku nastąpi naruszenie tajemnicy radcowskiej czy innej, jeśli Pracownik/ Współpracownik pracował na firmowym sprzęcie w sprawach swoich innych klientów.

Mając na uwadze powyższy stan faktyczny, Wnioskodawczyni zwróciła się z prośbą o udzielenie odpowiedzi na pytanie czy wszelkie tworzone przez radcę prawnego dokumenty oraz korespondencja radcy prawnego obejmująca tajemnicę zawodową powinna być wyłączona z kontroli prowadzonej przez Spółkę jako, że dochowanie tajemnicy zawodowej radcy prawnego stanowi nie tylko obowiązek, ale i prawo radcy prawnego. Ewentualnie, czy kontrola określona w stanie faktycznym winna odbywać się z poszanowaniem tajemnicy radcy prawnego, np. kontrola dla celów diagnostycznych, statystycznych bez możliwości wglądu do dokumentacji czy korespondencji.

3. Konkluzje

Radca prawny wykonujący zawód w jednostce organizacyjnej na podstawie umowy o pracę, **nie może na komputerze będącym własnością pracodawcy** i udostępnionym temu radcy prawnemu do wykonywania zawodu w tej jednostce, **świadczyc pomocy prawnej innym klientom**, w szczególności w czasie pracy w tej jednostce. Jego klientem jest pracodawca. Uwzględnienie tej zasady eliminuje problem przedstawiony przez wnioskodawczynię. Gdyby strony umowy o pracę uzgodniły taką możliwość, to rzeczą radcy prawnego byłoby uzyskanie zgody pracodawcy na wyłączenie kontroli w takim zakresie.

Na tle tego casusu powstaje moim zdaniem inna ważna kwestia do rozpatrzenia. Świadczenie pomocy prawnej jednostce, na podstawie stosunku pracy, cechuje się szczególną więzią zaufania pomiędzy osobą sprawującą funkcje kierowniczą w jednostce a radcą prawnym. Z racji **specyfiki wykonywania zawodu radcy prawnego** w ramach świadczenia pomocy prawnej mogą być wytworzone dokumenty lub informacje wymagające poufności. Powstaje pytanie **czy kontrola wykorzystania sprzętu nie powinna być ograniczona** o ten krąg, gdyż polega ona na zapoznaniu się przez wyznaczoną osobę z treścią tego rodzaju. Jednakże, reprezentujemy taki pogląd, że **jest to sprawa kierownika jednostki**, gdyż on jest gestorem materialnego efektu świadczenia pracy przez radcę prawnego i może go udostępniać. Z tego względu jest kwestią pracodawcy czy, ze względu na specyficzne treści, ograniczy kontrolę wykorzystania sprzętu przez radcę prawnego i w jakim zakresie, czy pozostawi taką kontrolę nieograniczoną. W takim przypadku przy świadczeniu pomocy prawnej na takich warunkach, nie można byłoby dopatrywać się naruszenia przez radcę prawnego tajemnicy zawodowej.

Sporządził:
r. pr. Jan Łoziński

Przewodniczący Komisji
Etyki i Wykonywania Zawodu KRRP

r. pr. Ryszard Wilmanowicz